

Отже, одноразова натуральна допомога «паунок малюка» є важливою сучасною соціальною ініціативою держави, яка спрямована на підтримку сімей з дітьми та стимулювання народжуваності в Україні, яка отримала позитивне сприйняття у суспільстві.

Список використаних джерел

1. Деякі питання реалізації пілотного проекту із надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги “паунок малюка”: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 червня 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/512-2018-%D0%BF#Text>
2. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>
3. Перелік дитячих товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «паунок малюка» при народженні дитини: Наказ Міністерства соціальної політики України від 17 липня 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0845-18#n13>
4. Порядок надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги “паунок малюка”: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1180-2020-%D0%BF#Text>
5. Порядок та умови реалізації пілотного проекту “Монетизація одноразової натуральної допомоги “паунок малюка” у 2020-2021 роках: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/744-2020-%D0%BF#Text>

Чічкань М. В., доцент кафедри
трудового права, адміністративного права та процесу
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ДОПОМОГА ПО ТИМЧАСОВІЙ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ ПІД ЧАС САМОІЗОЛЯЦІЇ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

Стрімко та без попередження у життя сучасного людства увірвалася гостра респіраторна хвороба Covid-19, змусивши кожна країну приймати радикальні заходи, що спрямовані на запобігання поширенню зазначеної хвороби. На території України з цією метою проводиться ряд заходів різнопланового характеру: від запровадження карантину до розширення сфери дії соціально-захисного законодавства. Так, згідно із Законом України від 17 березня 2020 року «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» були внесені зміни до закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [1]. Відповідно даних змін до переліку страхових випадків при настанні яких застрахована особа може розраховувати на отримання допомоги по тимчасовій непрацездатності у формі матеріального забезпечення віднесено період перебування у закладах охорони здоров'я, а також на самоізоляції під медичним наглядом у зв'язку з проведенням заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), а також локалізацію та ліквідацію її спалахів та епідемій [2]. Отже, до страхових випадків, з урахування реалій сьогодення, віднесено період самоізоляції особи застрахованої в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Відповідно до Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», самоізоляція це перебування особи, стосовно якої є обґрунтовані підстави щодо ризику інфікування або поширення нею інфекційної хвороби, у визначеному нею місці (приміщенні) з метою дотримання протиепідемічних заходів на основі зобов'язання особи[3]. Вичерпний перелік осіб які підлягають самоізоляції визначено Постановою Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» [4]. Проте, важливо зауважити, що у контексті визначення права особи на допомогу по тимчасовій непрацездатності через перебування на самоізоляції правоустановлююче значення має також факт участі особи у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Оплата перших п'яти днів тимчасової непрацездатності здійснюється за рахунок коштів роботодавця, відповідно до затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2015 року Порядку оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, за рахунок коштів роботодавця [5]. Починаючи з шостого дня непрацездатності, виплата здійснюється Фондом соціального страхування.

Особам, які перебувають у закладах охорони здоров'я, а також на самоізоляції під медичним наглядом у зв'язку з проведенням заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), а також локалізацію та ліквідацію її спалахів та епідемій, допомога по тимчасовій непрацездатності виплачується у розмірі 50 відсотків середньої заробітної плати (доходу) незалежно від страхового стажу, за винятком медичних працівників, яким допомога по тимчасовій непрацездатності у таких випадках виплачується в розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу) незалежно від страхового стажу [2]. Отже, як бачимо, розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності у разі перебування застрахованої особи на самоізоляції визначається незалежно від страхового стажу.

Підставою для отримання допомоги є виданий в установленому порядку листок непрацездатності, обов'язково із зазначенням причини непрацездатності, а саме - «ізоляція від COVID-19-11». При цьому, слід взяти до уваги, що відповідно до Інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян, - на період проведення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), а також локалізацією та ліквідацією її спалахів та епідемій в Україні, відкриття листків непрацездатності може здійснюватися лікарем, що надає первинну медичну допомогу на підставі звернення та опитування хворого за допомогою засобів телефонного зв'язку або інтернет-телефонії з обов'язковим відповідним записом у медичній карті амбулаторного хворого[6].

Отже, відповідно до положень чинного законодавства, особа, застрахована у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, має право на отримання матеріального забезпечення (допомоги по тимчасовій непрацездатності) у разі настання страхового випадку (перебування на самоізоляції), підтвердженого оформленим у встановленому порядку листком непрацездатності.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України від 17 березня 2020 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 17. Ст. 11.

2. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 46. Ст. 403.

3. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06.04.2000 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 29. Ст. 228.

4. Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.12.2020 р. *Офіційний вісник України*. 2021. № 1. Ст. 41.

5. Порядок оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, за рахунок коштів роботодавця: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2015 р. *Офіційний вісник України*. 2015. № 54. Ст. 68.

6. Інструкція про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 13.11.2001 р. *Офіційний вісник України*. 2001. № 49. Ст. 234.

Чалкова І. Ю., студентка 4 курсу, група СР-171
Науковий керівник – **Чічкань М. В.**, к.ю.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПЕНСІЯ» У ПРАВІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Як галузь вітчизняного права, право соціального забезпечення здійснює регулювання надзвичайно важливої сфери суспільних відносин. Це відносини щодо формування соціальних фондів, призначення пенсій та різного виду допомог, надання соціальних пільг та здійснення соціального обслуговування. У цьому переліку особливе місце займає пенсійне забезпечення, оскільки воно зачіпає інтереси мільйонів громадян України – отримувачів пенсій, для більшості з яких пенсія є основним джерелом існування.

У даному аспекті слушною є позиція С. М. Прилипка, який зауважує, що «пенсійні правовідносини посідають особливе, центральне місце в соціальному забезпеченні та є ядром відносин із соціального забезпечення» [1, с. 156-157]. Проблеми дослідження та удосконалення поняття категорії «пенсія» в галузевій науці аналізувалися вченими-юристами у різні періоди формування галузі права соціального забезпечення. Проте, на сучасному етапі творення нової пенсійної системи, в умовах формування сучасного пенсійного законодавства, розуміння поняття пенсії зазнає істотних змін, і, певна річ, важливим завданням є подальший аналіз цієї правової категорії, що становить для науки права соціального забезпечення як теоретичний, так і практичний інтерес [2, с.57].

У сучасній доктрині права соціального забезпечення термін «пенсія» походить від латинського «pensio» та означає «платіж». В одному з глумачних словників цей термін найбільш узагальнено трактується як грошове забезпечення за вислугу років, з інвалідності, непрацездатності тощо [3, с. 41-49]. Також, в історико-правовому контексті пенсіями вважалися щомісячні виплати аліментарного характеру за рахунок коштів держави та колгоспів, що акумулювалися у відповідних фондах суспільного споживання і надавалися за вислугу років, з інвалідності, у разі старості, втрати годувальника, які обумовлюються певною довготривалістю суспільно корисної діяльності, в розмірах, що залежать від